

**STANOVISKO
NAJVYŠŠIEHO KONTROLNÉHO ÚRADU SR K NÁVRHU
ŠTÁTNEHO ROZPOČTU SR NA ROK 2027**

Október 2026

Časový priestor medzi predložením návrhu rozpočtu a jeho prerokovaním v Národnej rade SR neumožnil NKÚ SR vypracovať komplexné stanovisko k predloženému návrhu štátneho rozpočtu/rozpočtu verejnej správy SR na roky 2027 až 2029. Nebolo tak možné posúdiť východiská rozpočtu v metodike ESA 2010, návrh rozpočtu na hotovostnej báze, vybrané politiky a kapitoly štátneho rozpočtu, rozpočtové vzťahy SR a EÚ a návrh rozpočtov vybraných subjektov verejnej správy v takom rozsahu a kvalite ako v predchádzajúcich rokoch. NKÚ SR preto predkladá stanovisko v rozsahu, ktorý bolo možné v disponibilnom časovom priestore spracovať. Po dokončení komplexného posúdenia návrhu rozpočtu predloží NKÚ SR Národnej rade SR aj komplexnú verziu stanoviska.

Vláda sa nedrží svojho programového vyhlásenia (ďalej PVV) z roku 2023, ktoré sa odvoláva na článok 55a ústavy. To hovorí, že Slovenská republika chráni dlhodobú udržateľnosť svojho hospodárenia, ktoré sa zakladá na transparentnosti a efektívnosti vynakladania verejných prostriedkov¹. Ďalej vláda v PVV v časti Finančná politika uvádza, že chce pri „tvorbe a realizácii verejných financií“ uplatňovať spoluprácu s miestnou a krajskou samosprávou a „cieľavedomý a výkonný sociálny dialóg“.

Proces zostavenia rozpočtu síce vychádza z rozpočtových pravidiel, no urýchlené schvaľovanie ide proti transparentnosti a otvorenosti jednotlivých krokov. Tento rok uplynulo medzi schválením návrhu rozpočtu vo vláde a jeho predložením na odborné prerokovanie vo Výbore NR SR pre financie a rozpočet 48 hodín, čo neumožnilo dostatočnú prípravu na odbornú diskusiu a ani vypracovanie komplexného odborného stanoviska NKÚ SR. Predchádzajúci návrh rozpočtu na roky 2026 až 2028 bol tiež schvaľovaný za špecifických okolností, keď vláda vopred deklarovala záujem schváliť RVS do 21. novembra 2025, aby sa vyhla povinnosti predložiť vyrovnaný rozpočet v zmysle dlhovej brzdy. Obdobne návrh rozpočtu na roky 2024 až 2026 bol pripravený a schválený v krátkom čase v decembri 2023, po získaní dôvery novej vlády. Opakujúce sa krátke obdobia medzi zverejnením návrhu rozpočtu a jeho schvaľovaním v parlamente obmedzujú verejnú diskusiu, limitujú možnosť zapojenia zainteresovaných strán a tým znižujú dôveryhodnosť rozpočtového procesu ako celku.

NKÚ SR, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, konštatuje, že rozpočtový proces nie je v súlade s odporúčaniami OECD pre rozpočtové riadenie a formát rokovania so sociálnymi partnermi neumožňuje zapracovanie ich pripomienok. Princípy² z odporúčaní OECD sa zameriavajú na formálnu aj obsahovú dostupnosť rozpočtových dokumentov, vrátane ich zrozumiteľnosti či reálneho zapojenia zainteresovaných strán. Krátke lehoty v rámci procesu zostavovania rozpočtu idú proti týmto princípom. Sociálnym partnerom bol návrh ŠR/RVS zaslaný necelý deň pred rokovaním Hospodárskej a sociálnej rady vlády, tripartity a v deň rokovania HSR bol zároveň schválený vo vláde a predložený do parlamentu. Akékoľvek pripomienky zástupcov zamestnancov aj zamestnávateľov tak nemali reálnu šancu sa dostať do návrhu rozpočtu a diskusia sa obmedzila na formálne vyjadrenia, bez vecného dopadu.

Počas prípravy rozpočtu sa materializovali viaceré politické, fiškálne aj dlhodobé riziká z hľadiska udržateľnosti verejných financií. Príprava a zostavovanie rozpočtu prebieha v prostredí neistoty ohľadom uplatňovania výnimky sankčných pásiem ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti, tzv. dlhovej brzdy, k čomu je zaevidované podanie skupiny poslancov na Ústavnom súde³. Slovensko sa zároveň dlhodobo nachádza v najvyšších rizikových pásmach udržateľnosti verejných financií, kumuluje štrukturálne deficity pri rastúcom dlhu vysoko nad sankčné pásma dlhovej brzdy.

¹ Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky. [\[online\]](#).

² OECD. Recommendation of the Council on Budgetary Governance. [\[online\]](#).

³ Návrh na výklad čl. 12 ods. 10 písm. b) a čl. 12 ods. 7 v spojení s čl. 12 ods. 6 písm. a) a s čl. 13 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti v znení neskorších predpisov, spisová značka 2745/2026. [\[online\]](#).

Nejasnosti ohľadom výnimky z dlhovej brzdy sa netýkajú len právneho rozmeru, ale aj štatisticko-účtovného vykazovania. Vláda uznesením 407/2026⁴ vzala na vedomie zistenie MF SR, že vybrané výdavky v zmysle výnimky z dlhovej brzdy presiahli 3 %. Obdobné zistenie sa nachádza v správe ŠÚ SR.⁵ NKÚ SR vyžiadal od MF SR v rámci otvorenej kontroly podrobný rozpis jednotlivých výdavkov zahrnutých do výpočtu, uvedenie ich vecného účelu, právneho dôvodu zahrnutia a použitej metodiky. MF SR požadované podklady neposkytlo. NKÚ SR preto nemohol overiť úplnosť a vecnú oprávnenosť jednotlivých položiek a ani posúdiť, či boli podmienky na uplatnenie výnimky splnené. Bez transparentného a preskúmateľného výpočtu nemožno považovať oprávnenosť predloženia deficitného rozpočtu namiesto vyrovnaného alebo prebytkového rozpočtu za dostatočne preukázanú.

Pri preverovaní možných spôsobov výpočtu identifikoval NKÚ SR viaceré potenciálne zdroje nejasností, ako je napríklad kombinácia hotovostných a akruálnych výdavkov, či odlišnosti pri vykazovaní obranných výdavkov podľa Eurostatu (COFOG) a podľa NATO. **NKÚ SR konštatuje, že tieto nejasnosti môžu mať významný vplyv na výsledok prepočtu a tým aj na splnenie podmienky uplatňovania výnimky z dlhovej brzdy.**

NKÚ SR vzhľadom na časový deficit nevedel posúdiť, či návrh zákona o štátnom rozpočte je zostavený v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a ďalšími zákonmi platnými v Slovenskej republike, ako aj medzinárodnými zmluvami a inými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná a s právom Európskej únie, vzhľadom na nejasnosti spojené s výpočtom a uplatňovaním výnimky z dlhovej brzdy a ďalšie riziká, ktoré budú popísané v komplexnom stanovisku NKÚ SR k návrhu ŠR/RVS.

⁴ Návrh zistenia, že výdavky z verejných prostriedkov súvisiace s odstraňovaním následkov živelných pohrôm a prírodných katastrof, ktoré zasiahli územie Slovenskej republiky a výdavky z verejných prostriedkov vyplývajúce z plnenia medzinárodných zmlúv presiahli v úhrne 3 % hrubého domáceho produktu. [\[online\]](#).

⁵ Dáta o celkových výdavkoch na obranu sa začali vykazovať v rámci pravidiel odpočtov hospodárenia štátu v súlade s aktivovaním národnej únikovej doložky. [\[online\]](#)